

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 176/2014-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 7. mája 2014 predbežne prerokoval sťažnosť T. M., zastúpeného advokátom JUDr. Martinom Gajerom, Záhradnícka 7, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky, ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 a 3 písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2 Tos 20/2014 zo 6. marca 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť T. M. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. marca 2014 doručená sťažnosť T. M. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Martinom Gajerom, Záhradnícka 7, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 a 3 písm. d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 Tos 20/2014 zo 6. marca 2014 (ďalej len „uznesenie krajského súdu zo 6. marca 2014“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že uznesením ČVS: ORP-1382/1-OVK-B1-2011 z 22. októbra 2011 vyšetrovateľ proti sťažovateľovi ako obvinenému vzniesol obvinenie pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1 a 2 písm. c) Trestného zákona. Uznesením ČVS: ORP-1382/1-OVK-B1-2011 z 10. novembra 2011 bolo proti sťažovateľovi vznesené obvinenie pre prečin krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. c) Trestného zákona a uznesením ČVS: ORP-1382/1-OVK-B1-2011 z 10. januára 2012 bol sťažovateľ obvinený zo spáchania zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1 Trestného zákona (ďalej len „uznesenia o vznesení obvinenia“).

Sťažovateľ bol uznesením Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 0 Tp 509/2011 z 25. októbra 2011 v súvislosti s obvinením zo zločinu lúpeže vzatý do väzby z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku (v súčasnosti len podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku) s tým, že jeho väzba sa začala dňom zadržania 22. októbra 2011.

Prokurátor Okresnej prokuratúry Bratislava I (ďalej len „okresná prokuratúra“) 10. apríla 2012 podal proti sťažovateľovi na okresnom súde obžalobu pre všetky skutky uvedené v uzneseniach o vznesení obvinenia proti nemu. Sťažovateľ sa priznal k spáchaniu uvedených skutkov, ktoré podľa neho mali byť kvalifikované ako prečiny krádeže, pretože z jeho strany nedošlo k vyvíjaniu násilia alebo hrozby násilím.

Sťažovateľ namietal nesprávnosť postupu okresného súdu pri vykonaní výsluchu svedka A. A. vo veci obvinenia zo zločinu lúpeže vykonanom ešte pred vznesením obvinenia 22. októbra 2011 a neskôr v prípravnom konaní 31. októbra 2011. Sťažovateľ v konaní poukazoval na skutočnosť, že obe výpovede tohto svedka, ako aj výpovede poškodeného J. N. si vo viacerých bodoch odporujú, predovšetkým pri opise momentov rozhodujúcich pre posúdenia násilia proti poškodenému zo strany sťažovateľa. Podľa sťažovateľa bolo na posúdenie jeho viny vo veci obvinenia zo zločinu lúpeže pre jeho obhajobu najdôležitejšia práve výpoveď svedka A. A., ktorého výsluchom na hlavnom pojednávaní chcel odstrániť nezrovnalosti v jeho výpovediach. Okresný súd Bratislava I po

tom, ako sa svedok A. A. na hlavné pojednávanie viackrát nedostavil, pristúpil k obmedzeniu jeho osobnej slobody a následne ho vypočul 12. októbra 2012, avšak bez prítomnosti sťažovateľa a jeho obhajcu, ako aj bez prítomnosti prokurátora. Obhajca sťažovateľa, ktorému bol termín výsluchu oznámený tesne pred jeho konaním, sa na ňom nezúčastnil z pracovných dôvodov, avšak sťažovateľ bol vo väzbe a jeho prítomnosť na tomto úkone sa dala zabezpečiť. Svedok A. A. vzal na vedomie nasledujúci termín hlavného pojednávania, na ktorý sa ale nedostavil, a na ďalšie nariadené hlavné pojednávanie už okresným súdom vôbec predvolaný nebol napriek tomu, že sťažovateľ jeho osobné vypočutie v konaní stále navrhoval.

Na hlavnom pojednávaní 12. apríla 2013 bol sťažovateľ rozsudkom sp. zn. 2 T 19/2012 uznaný vinným zo zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1 a 2 písm. c) Trestného zákona, prečinu krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. c) Trestného zákona (v obžalobe skutok vydierania) a prečinu krádeže spolupáchatelstvom podľa § 20 k § 212 ods. 2 písm. c) Trestného zákona a potrestaný úhrnným trestom odňatia slobody v trvaní desať a pol roka so zaradením do ústavu so stredným stupňom stráženia (ďalej len „rozsudok z 12. apríla 2013“).

Rozsudok okresného súdu z 12. apríla 2013 bol na základe sťažovateľom podaného odvolania uznesením sp. zn. 4 To 91/2013 zo 4. septembra 2013 zrušený a predmetná vec bola vrátená späť okresnému súdu na nové konanie a rozhodnutie. Krajský súd v odôvodnení uznesenia zo 4. septembra 2013 konštatoval nesprávny postup okresného súdu pri výsluchu svedka A. A., pričom uviedol, že uvedený súd na túto výpoveď na hlavnom pojednávaní nemal prihliadať, a zároveň okresnému súdu naznačil, ako má v predmetnej veci postupovať. Na ďalšom pojednávaní okresného súdu bol sťažovateľ oboznámený s obsahom úradného záznamu, podľa ktorého sa svedok A. A. spojil s okresným súdom, oznámil mu, že sa na hlavné pojednávanie nedostaví, lebo žije na Cypre a nemá finančné prostriedky na cestu. Na základe tejto informácie okresný súd konštatoval, že nemá možnosť uvedeného svedka zabezpečiť na výsluch, a preto bude čítať jeho výpoveď z prípravného konania. Sťažovateľ a jeho obhajca trvali na osobnom vypočutí svedka A. A., avšak okresný súd ich návrhy neakceptoval a žiadnym iným spôsobom tohto svedka

nezabezpečoval. Podľa sťažovateľa z výpovedí svedka A. A. vyplýva, že sa na Slovensko dostavuje niekoľkokrát do roka, z čoho vyplýva, že okresný súd nedostatočne využil možnosti poskytnuté mu právnym poriadkom (možnosť obmedzenia osobnej slobody, predvolania na hlavné pojednávania).

Na hlavnom pojednávaní uskutočnenom 23. januára 2014 sťažovateľ opätovne navrhol vykonať výsluch svedka A. A., avšak okresný súd tento návrh zamietol. Sťažovateľ následne pre tento postup okresného súdu k vykonávaniu ním navrhovaných dôkazov vzniesol na hlavnom pojednávaní proti zákonnému sudcovi námietku zaujatosti, ktorou sa uvedený sudca vôbec nezaoberal, a zároveň na tomto pojednávaní požiadal o prepustenie z väzby na slobodu a podal návrh na nahradenie jeho väzby písomným sľubom. Sťažovateľ bol rozsudkom okresného súdu z 23. januára 2014 uznaný vinným zo zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1 a 2 písm. c) Trestného zákona, prečinu krádeže podľa § 212 ods. 2 písm. c) Trestného zákona a prečinu krádeže spolupáchatelstvom podľa § 20 k § 212 ods. 2 písm. c) Trestného zákona a potrestaný úhrnným trestom odňatia slobody v trvaní deväť a pol roka so zaradením do ústavu s minimálnym stupňom stráženia, zároveň na tomto pojednávaní uznesením zamietol sťažovateľovu žiadosť o prepustenie z väzby a jeho písomný sľub neprijal. Sťažovateľ proti uzneseniu krajského súdu z 23. januára 2014 podal sťažnosť, ktorá bola uznesením krajského súdu zo 6. marca 2014 zamietnutá (doručeným sťažovateľovi 14. marca 2014).

Sťažovateľ ďalej poukázal na znenie čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, ako aj čl. 6 ods. 1 a 3 písm. d) dohovoru, ako aj § 2 ods. 10 Trestného poriadku a následne uviedol:

„Tieto základné práva a slobody boli v mojom prípade porušené.

Vo väzbe som od 22. 10. 2011. Obžaloba bola podaná dňa 10. 4. 2012. Konanie trvá neúmerne dlho. Dôvodom je postoj svedka A. A. ku konaniu a jeho nedostavovanie sa na termíny HP. Súdny však nepostupovali pri zabezpečovaní tejto svedeckej výpovede zákonným spôsobom, čo viedlo k neúmernému predlžovaniu konania a napokon nebol uvedený výsluch svedka vôbec realizovaný. Výsluch tohto svedka je pre mňa veľmi dôležitý, nakoľko z jeho realizácie by som, predpokladám, presvedčil súd, že výsluchy svedka poškodeného N. a svedka A. boli, čo sa týka použitia a hrozby násilia, vymyslené a i v obžalobe spomenutý

skutok lúpeže nie je zločinom, ale prečinom krádeže. Podobne, ako sa to preukázalo pri v obžalobe uvedenom skutku vydierania, ktorý bol prekvalifikovaný na prečin krádeže. Nedôsledným prístupom súdu som bol pripravený o možnosť vykonať dôkaz, ktorý by mohol vyznieť v môj prospech. Táto otázka je samozrejme dôležitejšia pre posúdenie viny a trestu ale ja ju tu spomínam v súvislosti s trvaním väzby, nakoľko pri vykonaní takého dôkazu, ktorým by som vyvrátil existenciu násilia, nešlo by o zločin, ale o tri skutky – prečiny krádeže, pričom dĺžka mojej väzby v takom prípade by viac ako dvojnásobne prekračovalo jej maximálne zákonné trvanie.

Mám teda za to, že som sa nedomohol zákonom ustanoveným postupom svojho práva na súde, bolo porušené moje právo dosiahnuť predvolanie a výsluch korunného svedka, moja vec sa prerokovala s prieťahmi zapríčinenými aj postupom súdu, teda nebola spravodlivo prejednaná v primeranej lehote. Krajský súd v Bratislave tieto skutočnosti vo svojom rozhodnutí o mojej väzbe nezohľadnil a moju sťažnosť proti Uzneseniu prvostupňového súdu zamietol.“

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ ústavnému súdu navrhol, aby vydal nález, v ktorom vysloví, že jeho základné právo podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 a 3 písm. d) dohovoru boli uznesením krajského súdu zo 6. marca 2014 porušené, zruší uvedené uznesenie, prizná mu primerané finančné zadost'učinenie v sume 5 000 € a úhradu trov právneho zastúpenia.

II.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom,

neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého, alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, alebo keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by, vzhľadom na osobitné okolnosti, verejnosť konania mohla byť na ujmu záujmom spoločnosti.

Podľa čl. 6 ods. 3 písm. d) dohovoru každý, kto je obvinený z trestného činu, má tieto minimálne práva vylúčať alebo dať vylúčať svedkov proti sebe a dosiahnuť predvolanie a výsluch svedkov vo svoj prospech za rovnakých podmienok, ako svedkov proti sebe.

Sťažovateľ v sťažnosti namietal porušenie základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy, ako aj práv podľa čl. 6 ods. 1 a 3 písm. d) dohovoru uznesením krajského súdu zo 6. marca 2014 a jemu predchádzajúcim postupom. K porušeniu označených práv malo

dôjsť v dôsledku toho, že v konaní o jeho žiadosti o prepustenie z väzby a návrhu na nahradenie jeho väzby písomným sľubom, v ktorom podľa sťažovateľa v dôsledku nedôsledného prístupu súdov zúčastnených na rozhodovaní v predmetnej veci bol pripravený o možnosť vykonať dôkaz, ktorý by mohol vyznieť v jeho prospech.

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je ústavný súd viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom návrhu na začatie konania, teda tou časťou sťažnosti (v konaní podľa čl. 127 ústavy), v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na uvedené môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv. Platí to predovšetkým v situácii, keď je sťažovateľ zastúpený zvoleným advokátom (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05).

Ústavný súd predovšetkým pripomína, že označené konanie a uznesenie krajského súdu zo 6. marca 2014 bolo konaním a rozhodnutím o osobnej slobode – o väzbe sťažovateľa iniciované jeho žiadosťou o prepustenie a návrhom na nahradenie jeho väzby písomným sľubom. Nešlo teda o konanie a rozhodovanie vo veci samej – o vine a treste.

Článok 6 dohovoru upravuje právo na spravodlivý proces. Tento článok dohovoru sa teda zásadne nevzťahuje na konanie o väzbe, pre ktoré platí špeciálna, pokiaľ ide o procesné záruky poskytnuté osobe nachádzajúcej sa vo väzbe, v zásade prísnejšia právna úprava obsiahnutá v čl. 5 dohovoru upravujúcom právo na slobodu a bezpečnosť (napr. II. ÚS 15/05).

Právo podľa čl. 6 ods. 3 písm. d) dohovoru nie je absolútne a obsahuje len jeden z aspektov práva na riadne dokazovanie, ktoré až spolu s právami vyvoditeľnými z čl. 6

ods. 1 dohovoru zaručujú plnú realizáciu pravidiel spravodlivého procesu v konaní o trestnom obvinení.

Pokiaľ ide o sťažovateľom namietané porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ústavný súd vo svojej judikatúre opakovane konštatoval (napr. I. ÚS 100/04, III. ÚS 135/04, I. ÚS 113/05, II. ÚS 151/09, II. ÚS 311/2013, IV. ÚS 444/2013, IV. ÚS 444/2013), že ide o všeobecné ustanovenie, ktoré upravuje základné právo na súdnu ochranu, a to vo vzťahu ku konaniu vo veci samej, a nevzťahuje sa na konanie o väzbe, na ktoré je aplikovateľný čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, ktorý je vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy v pomere špeciality, a sú v ňom implicitne obsiahnuté hmotné a tiež procesné atribúty základného práva na osobnú slobodu vrátane práva na súdnu ochranu v prípadoch pozbavenia osobnej slobody väzbou. Táto súdna ochrana zahŕňa základné procesné garancie spravodlivého súdneho konania s prihliadnutím na povahu a účel konania o väzbe, a preto sú na konanie a rozhodovanie súdu o väzbe aplikovateľné špeciálne ustanovenia čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy o osobnej slobode, a nie všeobecné ustanovenie čl. 46 ods. 1 ústavy.

Obdobne vo vzťahu k porušeniu práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd poznamenáva, že konania všeobecných súdov, ktorými sa rozhoduje o väzbe, nie sú konaniami o trestnom obvinení a ani konaniami o občianskych právach alebo záväzkoch, ako to vyžaduje citovaný článok dohovoru. Väzobným konaním podľa názoru ústavného súdu nemôže dôjsť k porušeniu práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru aj z dôvodu, že túto oblasť ochrany práv upravuje vo svojich ustanoveniach čl. 5 dohovoru. Ústavný súd v tomto smere poukazuje aj na stabilnú rozhodovaciu prax Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej osobnú slobodu chráni čl. 5 dohovoru (napr. rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva de Wilde et al. v. Belgicko z 18. júna 1971, § 65, § 67, § 71 – § 77 atď.).

Európsky súd pre ľudské práva vo svojej judikatúre taktiež vyslovil, že konanie o opravnom prostriedku vo veci väzby nie je konaním o „dôvodnosti obžaloby“ (Neumeister v. Rakúsko, 1968, § 23), a preto nemožno všetky požiadavky obsiahnuté v čl. 6 ods. 1 dohovoru bez ďalšieho vzťahovať na konanie o väzbe.

Porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 2 ústavy sťažovateľ osobitne neodôvodnil a ústavný súd nezistil existenciu príčinnej súvislosti medzi namietaným porušením označeného práva a uznesením krajského súdu zo 6. marca 2014 a jemu predchádzajúcim postupom.

Ústavný súd, súc viazaný návrhom na rozhodnutie (§ 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde), v tomto prípade konštatuje, že sťažovateľ, zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom, namieta porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 3 písm. d) dohovoru uznesením krajského súdu zo 6. marca 2014, na ktoré sa ním označené články ústavy a dohovoru vecne nevzťahujú. Keďže neexistuje žiadna vecná súvislosť medzi uznesením krajského súdu zo 6. marca 2014 a namietaným porušením označených článkov ústavy a dohovoru, sťažnosť sťažovateľa je v tejto časti zjavne neopodstatnená, a preto ju ústavný súd z tohto dôvodu odmietol už na predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. mája 2014